

KONKURENCESCHOPNOST VĚTŠINY EVROPSKÝCH ZEMÍ POKULHÁVÁ ZA SPOJENÝMI STÁTY – ŘADA Z NICH MÁ PROBLÉMY I SE SPLNĚNÍM LISABONSKÝCH KRITÉRIÍ EU

NEJLEPŠÍ PŘÍSTUPUJÍCÍ STÁTY JSOU KONKURENCESCHOPNĚJŠÍ NEŽ NĚKTERÉ ČLENOVÉ UNIE

Druhá analýza plnění lisabonských kritérií vypracovaná Světovým ekonomickým fórem nenabízí evropským politickým a hospodářským špičkám žádné příjemné čtení. Čtyři roky poté, co čelní představitelé Evropské unie vyhlásili svou vůli, aby se Unie do roku 2010 stala nejdynamičtější ekonomikou založenou na vědomostech (tzv. ekonomikou inteligence) na světě, má celá řada států značné problémy. V předvečer rozšíření EU přináší studie, která zahrnuje i nové členské státy, informace naznačující, že i vstupující země mají před sebou mnoho práce.

Analýza vyhodnocuje pokrok členských států EU v plnění dlouhodobých cílů lisabonské strategie hospodářských a strukturálních reforem. Vedle současné patnáctky se zaměřuje na konkurenceschopnost zemí, které do EU vstoupí letos, ale i států, jejichž vstup se připravuje na rok 2007. Studie zjistila, že zatímco tři severské státy – Finsko, Dánsko a Švédsko – jsou v celé řadě oblastí před Spojenými státy, ostatní, zejména jihoevropské země, pokulhávají, a to dokonce v takové míře, že je u celé řady kritérií předstihlo i několik vstupujících kandidátů.

„Analýza plnění lisabonských kritérií přináší pohled na evropskou ekonomiku, z něhož lze zjistit, které země regionu jsou úspěšné ve svém úsilí vytvořit do roku 2010 nejdynamičtější ekonomiku inteligence na světě. Studie naznačuje, že třebaže Evropa urazila velký kus cesty, stále ještě před ní leží bezpočet úkolů a evropská politická reprezentace bude muset zaměřit svou energii na urychlení tempa reform. Lisabonské cíle jsou dosažitelné a měla by se jim věnovat stejná pozornost jako zavedení společného trhu před dvanácti lety,“ uvedl dr. Augusto Lopez-Claros, hlavní ekonom Světového ekonomického fóra.

Hlavní body analýzy

Finsko má nejkonkurenceschopnější ekonomiku, následuje Dánsko a Švédsko (hodnoceno podle lisabonských kritérií). Finsku patří první místo v pěti z osmi hodnocených kate-

gorií, ve zbývajících třech je na druhém, třetím respektive čtvrtém místě. Všechny tři státy získaly vysoké hodnocení ve všech kategoriích, zejména pak v oblastech, jako je připravenost síťových odvětví a prosazování trvale udržitelného rozvoje.

Velká Británie dosáhla nejlepšího hodnocení mimo severské státy a mezi čtyřmi členskými státy EU, které jsou členy skupiny G-7.

Španělsko, Itálie, Portugalsko a Řecko (jihoevropské státy) mají horší výsledky ve všech osmi oblastech. Překvapující je, že Španělsko překonalo Itálii (člena skupiny G-7) v šesti z osmi hodnocených kategorií.

Spojené státy mají průměrně lepší výsledky než EU (hodnoceno podle lisabonských kritérií). Spojené státy sice nedosahují takových výsledků jako severské země, avšak celkově, ale i téměř ve všech hodnocených oblastech jsou na tom lépe než zbývajících dvanáct členských států. V kategorii inovace a podnikatelského prostředí (což jsou obecně uznávané kritické oblasti pro hospodářský růst a konkurenceschopnost) získaly Spojené státy nejvíce bodů ze všech hodnocených zemí včetně severských států.

Z hodnocení vyplývá, že pro dosažení lisabonského cíle („stát se nejkonkurenceschopnější a nejdynamičtější ekonomikou založenou na vědomostech na světě“) by se **pozornost EU měla zaměřit na tři oblasti: zlepšení prostředí pro inovaci a výzkum a vývoj, rozvoj silnější informační společnosti a vytvoření podnikatelského prostředí, jež více podporuje ekonomickou aktivitu soukromého sektoru.**

V čele přístupujících zemí je podle lisabonských kritérií Estonsko. Mezi jeho silné stránky patří kvalita podnikatelského prostředí a úroveň prvků informační společnosti, přítomných v jeho ekonomice – v těchto oblastech překonává i průměr EU.

Jako druhé se mezi přístupujícími státy umístilo Slovinsko, které má relativně dobrou pozici v oblastech síťo-

vých odvětví a trvale udržitelného rozvoje.

Země z první vlny rozšíření (1. května) mají nejlepší umístění ze všech přístupujících zemí. To znamená, že země, které letos vstoupí do EU, jsou podle lisabonských kritérií nejlépe připravené na konkurenci.

Nejsilnější z přístupujících zemí jsou podle lisabonských kritérií lépe připraveny na konkurenci než nejslabší ze současných členských států EU. Při srovnání tří nejlepších přístupujících zemí se čtyřmi nejhoršími členskými státy EU v každé z hodnocených kategorií se ukazuje, že přístupující země jsou na tom téměř ve všech oblastech lépe než členské státy (výjimkou je jednotný trh a telekomunikace, kde jsou ale rozdíly poměrně malé).

Turecko, jediný stát, který nemá daný termín vstupu, je na tom o něco lépe v celé řadě oblastí, ale i celkově než Bulharsko a Rumunsko, jejichž vstup do EU je víceméně hotovou věcí. Turecko je tedy minimálně stejně dobře připravené jako některé země, jimž Unie již přislíbila vstup.

Analýza plnění lisabonských kritérií 2004

(The Lisbon Review 2004) hodnotila těchto osm oblastí:

1. Vývoj informační společnosti pro všechny
2. Rozvoj evropského prostředí pro inovace a výzkum a vývoj
3. Liberalizace (jednotný trh, zásady státní podpory a hospodářské soutěže)
4. Budování síťových odvětví
5. Budování dobře fungujících a integrovaných finančních služeb
6. Zlepšování podnikatelského prostředí
7. Zvyšování sociálního začleňování
8. Prosazování trvale udržitelného rozvoje

Pozn.: boduje se pomocí stupnice od 1 do 7; čím vyšší číslo, tím lepší hodnocení.

Tabulka 1: Pořadí a počet bodů zemí EU

Země	Konečný index		Dílčí indexy							
	Pořadí	Body	Informační společnost	Inovace a výzkum a vývoj	Liberalizace	Síťová odvětví	Finanční služby	Podnikání	Sociální začleňování	Trvale udržitelný rozvoj
EU 15										
Finsko	1	5,80	5,78	5,87	5,36	6,33	6,13	5,48	5,46	5,97
Dánsko	2	5,63	5,68	4,87	5,14	6,51	5,96	5,60	5,52	5,78
Švédsko	3	5,62	5,71	5,57	4,91	6,37	5,80	5,29	5,46	5,89
Velká Británie	4	5,30	4,96	4,67	5,11	5,78	6,10	5,62	4,86	5,30
Nizozemí	5	5,21	4,99	4,46	4,94	6,04	5,67	4,71	5,29	5,57
Německo	6	5,18	4,95	4,90	4,64	6,36	5,62	4,64	4,37	5,96
Lucembursko	7	5,14	4,98	3,57	4,96	6,22	5,72	5,17	5,19	5,28
Francie	8	5,03	4,52	4,68	4,65	6,10	5,68	4,68	4,72	5,20
Rakousko	9	4,94	4,69	4,27	4,54	5,76	5,48	4,28	4,88	5,64
Belgie	10	4,88	4,08	4,45	4,63	5,74	5,39	4,69	5,12	4,91
Irsko	11	4,69	4,14	4,18	4,47	4,89	5,59	5,30	4,62	4,35
Španělsko	12	4,47	3,71	3,93	4,50	5,34	5,14	4,32	4,38	4,48
Itálie	13	4,38	3,94	3,87	4,40	5,30	4,92	3,64	4,24	4,74
Portugalsko	14	4,25	3,88	3,44	4,10	5,35	4,90	3,89	4,15	4,29
Řecko	15	4,00	3,16	3,44	3,96	4,99	4,74	3,78	3,90	4,00
USA		5,55	5,86	6,08	5,11	5,85	5,82	5,71	5,04	4,96

Tabulka 4: Pořadí a počet bodů kandidátských zemí

Země	Konečný index		Dílčí indexy							
	Pořadí	Body	Informační společnost	Inovace a výzkum a vývoj	Liberalizace	Síťová odvětví	Finanční služby	Podnikání	Sociální začleňování	Trvale udržitelný rozvoj
Estonsko	1	4,64	4,92	3,82	4,40	4,98	5,43	4,90	4,20	4,44
Slovinsko	2	4,36	4,38	3,92	4,06	5,21	4,69	3,76	4,24	4,60
Lotyšsko	3	4,34	3,62	3,86	4,44	4,35	4,84	4,87	4,47	4,29
Malta	4	4,20	4,42	2,99	4,03	4,81	5,27	4,00	4,83	3,24
Česká republika	5	4,16	3,62	3,34	4,01	5,19	4,03	4,18	4,40	4,48
Maďarsko	6	4,12	3,24	3,47	4,10	4,57	4,87	4,41	4,19	4,09
Litva	7	4,05	3,36	3,57	4,10	4,51	4,67	4,38	3,69	4,17
Slovensko	8	3,89	3,29	3,34	3,84	4,50	4,39	3,43	3,83	4,53
Polsko	9	3,68	2,95	3,53	3,75	4,00	4,26	3,56	3,42	3,99
Turecko	10	3,45	2,61	2,72	3,68	4,01	3,99	3,84	3,45	3,33
Rumunsko	11	3,35	2,91	2,88	3,04	3,48	3,77	3,65	3,74	3,33
Bulharsko	12	3,25	2,66	2,94	3,26	3,54	3,64	3,81	3,07	3,08
Průměr EU		4,97	4,61	4,41	4,69	5,81	5,52	4,74	4,81	5,16

The Lisbon Review 2004 vydává Světové ekonomické fórum.

Více informací o publikacích a činnosti světového programu podpory konkurenceschopnosti (Global Competitiveness Programme) SEF najdete na <http://www.weforum.org/gcp>, nebo se obraťte na gcp@weforum.org.

Světové ekonomické fórum je nezávislá mezinárodní organizace, jejímž cílem je zlepšovat stav našeho světa. Fórum zajišťuje rámec pro spolupráci světových politiků, ekonomů a dalších odborníků při řešení globálních problémů a prosazování globální odpovědnosti členských firem a společností. Fórum je formálně nadací se sídlem v Ženevě. Je nestranné, neziskové a není vázáno žádnými politickými, stranickými nebo národními zájmy. SEF je poradenským orgánem pro nevládní organizace Hospodářské a sociální rady OSN. (<http://www.weforum.org>)